

Veronika Vicherková / Design a výtvarné umění v architektuře

út 9:00 lichý / Design

Jedním z pozoruhodných fenoménů v architektuře v období 1948–1989 je uplatnění jedinečných designérských řešení a množství výtvarných děl a artefaktů, které mely napomáhat k humanizaci a kultivaci životního prostředí. Bylo to dáno jednak ekonomickými opatřeními, jednak snahou překročit nivelizující omezení stavební výroby a typizace. Výstupem cvičení bude případová studie vybraného objektu z daného období s ohledem na výtvarnou stránku stavby. Pokus o interpretaci vztahu mezi architekturou a výtvarným dílem/designem musí vycházet ze znalostí o objektu samotném, jeho historii i jeho tvůrcích. Badatelské postupy budou představeny v úvodu cvičení, a dále individuálně konzultovány dle vybraného tématu. Práce individuálně, či ve dvojici. Výstupy: dokumentační pasport objektu a vybraných artefaktů (dle dohody), krátký interpretační text (cca 2 normostrany). Součástí cvičení bude i exkurze (1–2 dle harmonogramu), spojená s diskusí.

Lucia Mlynčková Tóthová, Klára Ullmannová / Poválečná architektura pohledem filmu

út 9:00 sudý / max 24 osob

Cvičení je zaměřené na mapování hodnot a vztahu společnosti k architektuře vystavěné v období 1948–1989. Studentky a studenti si zvolí ze seznamu stavbu, k níž v první fázi shromáždí základní informace za pomoci archiválií a existující literatury. V druhé fázi pak formou písemné práce konfrontují tato fakta se zobrazením dané stavby prostřednictvím dobového a současného filmu. Při tom se zaměří na kritické zhodnocení hodnotového rámce v době vzniku filmového materiálu. Cílem je prozkoumat, jak film může fungovat jako historický pramen, a jak jako médium masové komunikace spoluutváří sdílenou představu o architektuře. Práce bude probíhat ve skupinách.

Miroslav Pavel, Petr Vorlík / Manifesty, texty a události

út 9:00 lichý / max 24 osob

Architektura spoluutváří jádro společnosti a jako komplexní systém ovlivňuje naši každodenní žitou realitu. Zaznamenává minulost i predikuje možnou budoucnost. Architektura však není jevem sui generis. Stejně jako působí ona na nás, stejnou měrou ji formujeme my sami. Během cvičení se fluidní role – iniciátora a imitátora – pokusíme dešifrovat a popsat nejen současným, ale především dobovým pohledem, protože stejně jako život a postoje člověka, i architektura je kotvena v čase.

Ke studiu, analýze a zamyšlení budou vybrány texty vzniklé nebo se vztahující k architektonické produkci (převážně) druhé poloviny 20. století. Studující budou rozděleni do malých skupin. Pro každé cvičení dostanou všechny skupiny ke studiu stejný text, avšak pouze dvě skupiny si připraví i veřejnou prezentaci svého rozboru a povedou následný diskurs (na dalším cvičení se role vymění). Cílem rozboru je nejen zkoumaný text zasadit do dobového kontextu (historického, ekonomického, sociálního, kulturního, uměleckého...), ale také najít v našem soudobém myšlenkovém prostředí jeho otisky či paralely (příklady, situace, nálady či nálezy zachytí in situ třeba mobilem). Během prezentací pak plénem zbylých rozhodne, kdo byl přesvědčivější a ten se utká s AI.

Lukáš Beran / Industriální architektura

út 10:45 sudý / max 24 osob

Přehled vývoje typologie, konstrukcí a architektury průmyslových staveb, evidence hodnot a odpovídajících strategií nového využití. Výstupem cvičení konceptní návrh k diskuzi na pro společné prezentaci. Exkurze dle aktuálních možností.

Mounir Sabah Affaki / Post-War Architecture in Use: Capturing Present Socio-Urban Values through Inquiry and Observation

út 10:45 lichý / max 24 osob, cvičení vedeno v angličtině

This project aims to promote the recognition of the socio-urban values of post-war architecture. Students are invited to explore the public perception, use value, and frequentation patterns of two post-war buildings in Prague using a combination of hybrid methods, including semi-structured interviews with different stakeholders, first-hand observation, and data analysis techniques. As they navigate the complexities of gathering and interpreting data, they will gain valuable insights into the use and socio-urban values of post-war buildings and attempt to uncover and disclose the underlying narratives and significance of these buildings within their historical and contemporary contexts. The outcomes of this project include an exhibition comprised of infographic panels (A0) with historical information on the buildings, interview findings, schematic sketches, and heatmaps showing use and frequentation patterns, as well as a video montage of interviews, key architectural elements, and the urban practices incentivised within and around the selected buildings. The findings will be documented in a short written report.

Jan Zikmund / Konverze jako aktuální téma

út 12:30 sudý / max 24 osob

Ubývající přírodní zdroje a klimatická krize v dohledné době pravděpodobně přinesou potřebu nových konceptních východisek i v architektuře. Jedním z nich bude hledání nového využití stávajících budov, které ztratily svůj účel a jejich likvidace a nahrazení novostavbou bude již z ekologických a ekonomických důvodů nežádoucí. Cílem semináře je procvičit si tři dovednosti: 1) nalézt stavbu, která je dnes částečně či zcela nevyužívaná a vyhledat o ní základní informace v literatuře či v archivech; 2) objasnit důvody, proč se do aktuálního stavu dostala a formulovat reálné možnosti jejího nového využití; 3) výše zmíněné body představit formou krátké (5–10 minut) prezentace. Součástí semináře jsou dvě přednášky přibližující vybrané příklady konverzí v České republice i ve světě a exkurze do vybrané budovy v Praze, pro kterou se podařilo najít nové a dlouhodobě udržitelné využití. Zbylé hodiny jsou věnovány společným konzultacím a prezentacím.

Alexandr Kuric, Pavel Fuchs / Meziválečná architektura bydlení

út 12:30 lichý / max 24 osob

Představa obytné stavby prošla v období meziválečného modernismu řadou proměn. Od rozvinutí a diferenciací půdorysů, přes nový důraz na hygienické kvality čistoty, vzduchu a světla až po snahu o zavedení nejnovějších technologií a materiálů. Vedle této vize dokonalého moderního stroje na bydlení ale přetrvávalo stavitelství opírající se o osvědčené tradice. Reálná stavební produkce se pak pohybovala na dlouhé škále mezi oběma póly. Cílem semináře je skrze seznámení se s konkrétními stavbami sledovat míru, v jaké modernistické vize do stavební praxe pronikly, nebo v níž naopak zůstávala pozice tradice nezlomná. Zájemci se budou v průběhu semestru věnovat jedné stavbě dle vlastního výběru a připraví její katalogizaci a krátkou prezentaci.

Michael Rykl a doktorandi*ky / Čapkova vila; Mimopražský činžák; Art deco a šířeji výstavba 1910–1930 v Sudetech; Hospodářské velkostatky v 19. stol

st 9:00 sudý / max 24 osob

Čapkova vila – koupelnové a kuchyňské studio (dokončení z loňska, 2 studenti). *Mimopražský činžák z časového intervalu 1850–1930* – rozbor dispozice, konstrukce a výrazu stavby s důrazem na možný časový posun oproti velkoměstu, dokumentace podrobností uměleckého řemesla a drobné stavební vybavy (nutná možnost přístupu dovnitř, je třeba mít kontakty na někoho v domě). *Art deco a šířeji výstavba 1910–1930 v Sudetech* – inventarizace dochovaného fondu na místě, studium historických plánů na stavebním úřadě, vyhodnocení stylové analýzy, rámcové dispozice (rozpracováno Jablonné v Podještědí, v jednání Smržovka). *Hospodářské velkostatky v 19. stol.* – typologie, na konkrétních případech dokumentace.

Klára Brůhová / Ženy v architektuře a (feministické) reflexe dějin architektury

st 9:00 lichý / max 24 osob

Ve cvičení se zaměříme především na téma architektonického kánonu – budeme si klást otázky, jak jsou konstruovány dějiny architektury a na základě jakých principů je utvářen výběr osobností, které se dostávají do učebnic (a zda z tohoto výběru někdo nevypadává). Jedním z témat bude například idea tvůrčího architekta-génia, která však nutně naráží na procesuální a kolektivní charakter projekční práce, roli příbuzných profesí, ale i vklad klientely a uživatele (*Proč je obvykle vyzdvihován jeden „hlavní“ architekt, když se na výsledném díle zpravidla podílí celá řada lidí?*). Zaměříme se také na okolnosti výkonu profese a specifické podmínky provázející studia a praxi žen-architektek v rámci historie (*Proč se v kánonu architektury vyskytuje tak málo tvůrčích žen?*). Cvičení budou probíhat formou společných diskusí nad vybranými texty, které se nad otázkami zamýšlí z (převážně) feministických perspektiv. Důležitou součástí cvičení budou prezentace studujících, jejichž prostřednictvím se do kánonu pokusíme doplnit některé dosud marginalizované osobnosti a představit jejich práci a přínos.

Podmínky splnění kursu: příprava na cvičení (četba vybraných textů, některé budou v AJ) + aktivní účast v diskusích v rámci setkání; prezentace jednoho referátu na vybrané téma v rámci společných setkání + odevzdání referátu v textové formě (na závěr kursu)

Lukáš Veverka, Veronika Vicherková / Původní a vložené v 2. pol. 20. stol.

st 10:45 sudý / max 24 osob

Zásahy soudobé architektury do prostředí historických měst byly diskutovány již od počátku 20. století. S meziválečným intermezem sporů památkové péče s avantgardou a následným šokem po druhé světové válce se diskuze o oprávněnosti a míře vstupů neustále rozvíjela. Každá poválečná dekáda měla na tuto ožehavou problematiku specifický názor vysledovatelný v dobových textech i realizacích. Výjimkou totiž nebyly případy architektonických řešení, které neodpovídaly ani hlediskům památkovým, ani hlediskům soudobé architektury. Předmět se proto pokusí o sledování alternativ modernistického či konzervativního konceptu na dvojicích studenty vybraných staveb daného časového období. Součástí výuky budou i návštěvy vybraných pražských realizací.

Josef Holeček / Výstavba dlouhého století

st 10:45 lichý / max 24 osob

Cílem semináře je prohloubit u studentek a studentů znalosti o architektuře 19. století v Čechách, se specifickým zaměřením na období historizujících slohů. Kromě umělecko-historického výkladu bude osvětlen politický, hospodářský a právní kontext, v němž výstavba vznikala. Teoretické znalosti pak budou aplikovány v rámci dílčího výzkumu v seminární práci na téma blokové výstavby té doby – zejména nájemních domů – nejen v Praze a okolí. Kromě historického zkoumání se bude seminář věnovat také aktuálním problémům týkajícím se architektury sledovaného období, ať již jde o technické parametry či otázky památkové péče. Součástí semináře budou exkurze po Praze a jeden dvoudenní mimopražský výjezd (na začátku října, termín bude určen koncem léta, spolu s podrobnějším sylabem).